

1
Připojeno č. SB-0199/01-68

SB-0200/01-68

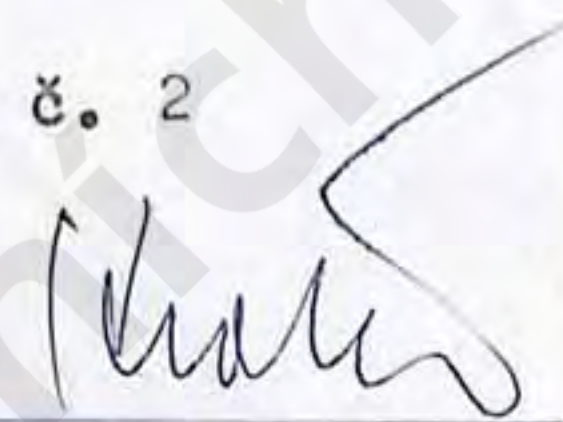
23. října 1968

Krajská správa SNB
k rukám s. náčelníka
pplk. JUDr. KUDRNY

z d e

Výtisk č. 2

Na vědomí:

2. odbov -

Zpráva o činnosti komunistů na S-StB - předložení.

Počet listů: 8

Přílohy: 0

Na základě Vašeho ústního dožádání předkládám zprávu
o činnosti komunistů na S-StB.

1. Vývoj situace na S-StB po lednu 1968:

Polednový vývoj v Československu schvaluje na správě
StB v Ústí n. L. drtivá většina příslušníků. V poslední
době se však spíše analyzuje, uvažuje a hledají se skuteč-
né příčiny, které sympatický polednový vývoj přivedly
k 21. srpnu.

V oblasti mimorezortní jsou zvažovány vlivy a působení
veřejných sdělovacích prostředků. Zejména pak těch,
které působily v regionu Severočeského kraje a přímo se
zabývaly činností Státní bezpečnosti. Nejde jen o projevy
osobní denunziace příslušníků všeobecně, ale o zcela
konkrétní napadání a vyzrazování služebních tajemství.
V našich podmínkách šlo konkrétně o působení pobočky
Československého státního rozhlasu a zejména pak o krajský
tiskový orgán "Průboj". Pracovníci z úseku operativní
techniky se příkladně domnívají, že články v tomto orgánu
způsobily do značné míry dekonspiraci forem a metod jejich
práce, vedly k vyzrazení mnoha utajovaných skutečností.
Zásługou takového "působení" nelze ani v současné době

Vypracoval:

Soubor:

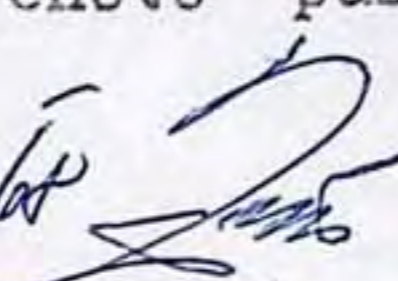
Opis:

Vypravil:

Míst: 2 počet listů: 60

Vyřazovací znak a uschovací

lhůta: A - 1974

28/11-68

hovořit o "nějaké normalizaci".

Napadání Státní bezpečnosti, celková koncepce řešení všech otázek Bezpečnosti a nejednotný postup a názor uvnitř S-StB, velmi poznamenal a ovlivnil situaci i vývoj na naší správě. Postupně se vytvořily síly, z nichž první jednoznačně propagovala nastoupený směr, druhá pak přišla s názory jinými a nesouhlasila především s metodami, kterých se používalo při odvolávání vedoucích funkcionářů. Obě skupiny souhlasily s polednovým vývojem. Rozdílné názory na otázky další se zhruba projevovaly v intencích těchto skupin a prakticky a existují i v současné době.

Tento stav potvrzují i některé typické názory na polednový vývoj.

"... byl vytvořen prostor pro uplatnění aktivity a iniciativy lidí a to jak ve stranické práci, tak ve služební oblasti ... byly vyřešeny některé křiklavé kádrové situace a z funkcí byli odvoláni nositelé nesprávných forem a metod práce. Tento proces nebyl dotážen do konce..."

Opačný názor se naopak domnívá, že

"... velká většina kolektivu odsuzuje některé extrémní jevy, které se udály na S-StB. Zejména se jedná o otázku kolem bývalého ministra PAVLA a některé soudruhy, kteří vytvářeli nezdravou psychozu kolem jeho osoby, zejména k jeho referátu, který označovali za programové prohlášení... Demokracie byla chápána jednostranně a soudruzi, kteří měli odlišné názory, byli považováni za konzervativce, že chtějí návrat k předlednovým poměrům, což vytvářelo nezdravou psychozu a umlčování kritiky".

Příslušníci naší správy nejsou v současné době schopni "odhmotnit" se od svých názorů a přesvědčení. Je to způsobeno přílišným vyhocením osobních vztahů z minulého období, kdy se nenašla síla, uvnitř strany ani z vedení, která by tento stav mohla - nebo chtěla - konsolidovat.

Ozývají se hlasy po provedení analýzy polednového vývoje, po posouzení, co bylo kladné a co bylo záporné. V tomto je spatřováno určité východisko politické i služební. Není pro mnohé zcela jasné, kde spatřovat nebezpečí pro polednový vývoj - zda v nebezpečí z pravé nebo levé strany. Je obtížné vysvětlit si počínání veřejných sdělovacích prostředků, které je na různých místech různě vysvětlováno a domníváme se, že chybí i seriózní rychlá, komplexní informace.

Většina příslušníků však dnes chce události pochopit a vysvětlit. Po mnohých diskusích si uvědomují, že ne v nich spočívá smysl a úkol Státní bezpečnosti, nýbrž v tvořivé práci, ochraně socialistických principů naší společnosti.

2. Vliv srpnových událostí na složku Státní bezpečnosti, postoj příslušníků, reakce na události, nálady, názory, stanoviska k "moskevským dohodám":

V srpnových událostech zaujali pracovníci Státní bezpečnosti bezvýhradný postoj a otevřeně vyjádřili podporu vedení strany a ústavním orgánům. U většiny soudruhů se projevila názorová jednotu v tom, že vojenský zásah nebyl bezpodmínečně nutný, neboť jsme byli schopni řešit vzniklé problémy vlastními silami. Přitom však byl zastáván názor, že nelze na přítomná spojenecká vojska pohlížet jako na vojska nám - a tím i socialismu - nepřátelská.

Pracovníky Státní bezpečnosti byl odmítnut návrat do období 50. let, kdy docházelo k vážnému porušování zákonosti.

Tento bezvýhradný postoj bezesporu přispěl k získání části ztracené důvěry v Bezpečnost.

Nejednotnost informací o polednovém vývoji a o příčinách vstupu vojsk Varšavské smlouvy na naše území, zanechává v myslích soudruhů i nejednotný názor na tyto události. Často se vyslovuje domněnka, že vedoucí představitelé naší strany podceňovali vliv kapitalistických států na náš vnitropolitický vývoj a nedocenili nebezpečí, plynoucí ze strany nepřátel uvnitř země.

Přesto dochází postupně ke konsolidaci mezi soudruhy a to jak po stránce pracovní, tak i v politických názorech. Tyto skutečnosti byly podepřeny nástupem nového ministra vnitra, soudruha PELNÁŘE a jeho sdělením, určeným příslušníkům SNB. Také vytvoření odborového svazu v orgánech SNB má kladný vliv na konsolidační proces. Odborový svaz bude v součinnosti s vedením ministerstva vnitra, při respektování nedílné velitelské pravomoci, zajišťovat požadavky, týkající se osobních poměrů příslušníků SNB.

Většina pracovníků StB se plně postavila za ÚV KSČ a za důsledné plnění "moskevských dohod". Tak jsou přijímány a plněny. Poukazují však na nesprávný přístup k plnění "moskevských dohod" ze strany tisku, televize a rozhlasu.

Nejvíce poukazují na to, že plné znění "moskevských dohod" je známo pouze v obecném rozsahu tak, jak byly publikovány v denním tisku, bez konkrétní znalosti všech 15 bodů, které smlouva obsahuje.

Dohoda je posuzována z pozic důvěry k vedení strany a státu, jako jediné možné řešení vedoucí k normalizaci situace v ČSSR.

archiv
bezpečnostních
složek

3. Úkoly, vyplývající ze současné situace:

Zaměření a úkoly na těch úsecích, které pracují proti nepřátelským rozvědkám, zůstává i v současné situaci v podstatných rysech shodné s dřívějším zaměřením. Hlavním problémem zde bude - výrazně zkvalitnit práci v nových organizačních podmínkách. Obdobně trvají i úkoly na úseku vízové problematiky. Cílem zde je vyhledávat konkrétní trestnou činnost, prováděnou vízovými cizinci na našem území.

Urychleně a na právním podkladě je třeba řešit problematiku emigrace čs. občanů, zvláště pak situaci, která vznikla v srpnových dnech v souvislosti s legálními výjezdy našich občanů do ciziny. Tyto dosud nevyřešené otázky značně komplikují práci na úseku výjezdů, a to nejen ve vztahu k práci kontrarozvědky, ale i dalších orgánů, jako je vyšetřování, prokuratura, soudy.

Prostředky, které jsou v současné době k dispozici, umožňují určitou kontrolu nad skupinami i jednotlivci v naší společnosti, představující socialismu cizí elementy. Celý problém na tomto úseku bude však řešen samostatně, v souladu s akčním programem strany, ze kterého vychází i návrh na zřízení orgánu vnitřního zpravodajství při HS-StB.

Mimořádně složitá je situace na úseku techniky. Umožnit a normalizovat činnost tohoto úseku je zcela odvislé na přijetí zákonných ustanovení, kterými by byla legalizována činnost, formy a prostředky techniky. Současný stav do značné míry ztěžuje operativní činnost. Využití dalších prostředků agenturně operativní práce je prováděno za přísného dodržování platných právních norem.

Lze říci, že současné zaměření práce i činnost jednotlivých úseků je v souladu s akčním programem a přispívá k plnění "moskevských dohod".

Další konkrétní a účinná opatření jsou řešena ve dvou základních dokumentech, citovaných v bodě 4. V nich je obsažena směrnice, na jejímž základě budou jednoznačně plněny úkoly, vyplývající z "moskevských dohod" i úkoly se vztahem k procesu normalizace ve složce StB.

4. Úkoly a problémy do budoucna:

V souvislosti s konsolidačním procesem ve složce Státní bezpečnosti, mají podstatnou úlohu dva základní dokumenty a to "Návrh akčního programu čs. kontrarozvědky" a "Návrh na zřízení orgánu vnitřního zpravodajství při HS-StB". Jejich realizace povede k vytvoření nové organizace, ke specializaci a zkvalitnění práce celé složky.

Oba návrhy mají být projednány Kolegiem MV do 30. 10. 1968 a schváleny vládou do 15. 11. 1968. Po schválení budou plněny úkoly organizační a delimitační, na které převážná většina příslušníků StB čeká.

Bude rozhodnuto o organizaci kontrarozvědky, stanoveny úkoly a početní stavy příslušníků v rámci oblasti a celková struktura.

I když bude zřízen orgán vnitřního zpravodajství, přesto dojde k situaci, že část početních stavů StB bude nutno kádrově řešit. To je hlavní příčina, která vede u řady soudruhů k pocitu existenční nejistoty a obavám z budoucnosti. Jsme toho názoru, že je třeba situaci urychleně řešit i za cenu, že se tímto problémem bude zabývat řada odborníků a to tak, aby do konce roku 1968 byla v hrubých rysech představa o oblastech a organizaci vysunutých pracovišť a početních stavech.

V současné době byly vydány MV některé rozkazy, které řeší otázky tzv. záloh pro věkově starší soudruhy, nemocné a ty, kteří by měli odejít z MV, pokud pro ně nebude zařazení u VB, či na jiných pracovištích. Podobně je ujasňována otázka důchodového zajištění příslušníků.

Tyto rozkazy mají na mysli zaručit a dát určité existenční záruky, které nejsou důležité jen pro věkově starší soudruhy, ale i pro soudruhy mladé.

Tento faktor ovlivňuje jednání jednotlivců, narušuje plnění služebních úkolů, které - s ohledem na cíle, které před kontrarozvědkou stojí - jsou a budou daleko složitější, než tomu bylo v dřívějších dobách.

AP kontrarozvědky v souladu s AP strany orientuje boj příslušníků proti imperialistickým rozvědkám a jejich pomahačům na našem území. Práce bude mít převážně zpravodajský charakter, těžiště se přesune do center nepřátelských rozvědek. Realizace nepřátelských agentů na našem území bude uskutečňována tehdy, kdy bude nutné uchránit důležitý státní zájem, nebo státní či jiné důležité tajemství.

Vnitřní zpravodajství má za úkol poskytovat informace o činnosti zakázaných organizací, či jiné ilegální činnosti, která je v rozporu s naším AP. Má vládě, příp. stranickým orgánům, poskytovat takový druh informací, které nelze jinými než operativními prostředky získat a umožňovat tak přijímání kvalifikovaných opatření. Další úkoly by ukládala vláda. Trestní postih případů by byl řešen jen po důkladné prověrce a dokumentaci v duchu platného trestního řádu.

Uvedené problémy ve složce StB ukazují, že před komunisty na S-StB do konce roku 1968 stojí vážné úkoly:

1. Urychleně organizovat práci v souladu s návrhy AP i vnitřního zpravodajství.
2. Spolu s tím řešit otázky kádrové, které svojí povahou nebudou populární a mohou narušovat pracovní výslednost jednotlivců.
3. Důsledně konsolidovat výkon služby a vést objasňovací činnost polednové politiky strany. Vést všechny komunisty k akční jednotě.
4. Nadále bojovat za důvěru občanů, která v předcházejícím období byla pod heslem odstranění důsledků z 50. let silně otřesena.

Kladným rysem obrodného procesu je snaha odstranit administrativně byrokratický systém práce ve státním i stranickém aparátě. Postup při vyžadování této zprávy však připomíná předlednové období a odporuje AKČNÍMU PROGRAMU KSČ. Dle našeho názoru jsou k řešení takových problémů kompetentní stranické organizace, případně průzkum vyššího stranického orgánu, který může stav posoudit objektivně a tak vyvodit i seriózní závěry. Posuzování takovýchto problémů jednotlivci může naopak vést k závěrům neobjektivním.

Náčelník správy Státní bezpečnosti:

mjr. Miroslav Danek
(mjr. Miroslav DANEK)

Vyhotoveno 3x :

č. 1 - nac. KS-SND

č. 2 - m. št. S-SB (na pedrmí 2. odd.)

č. 3 - ASEO